

POSTANOWIENIE

Dnia 6 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **B.W. i in.**,

po rozpoznaniu 6 października 2025 r. w Izbie Karnej, na posiedzeniu bez udziału stron,

wniosku obrońcy T. H. i D. R.

o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego R.W. od rozpoznania sprawy V KK 118/25 z wniosku o wyłączenie sędziego SN S.S. od orzekania w sprawie V KK 118/25 (KRI 1156),

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego R.W. od udziału w sprawie V KK 118/25 z wniosku o

wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego S.S.(KRI 1156).

UZASADNIENIE

W dniu 14 sierpnia 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego R.W. od rozpoznania sprawy KRI 1156, tj. wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego S.S. od udziału w sprawie o sygn. V KK 118/25.

W uzasadnieniu wniosku podniesiono, że sędzia Sądu Najwyższego R.W., wyznaczony do składu Sądu Najwyższego mającego rozpoznawać ww. wniosek, nie spełnia wymogów bezstronności i niezawisłości z powodu powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego przy udziale Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3). W ocenie wnioskującego, przedstawione okoliczności mogłyby wywołać wątpliwości co do bezstronności tego sędziego w rozpoznawaniu wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego S.S.

Stanowisko swoje autor wniosku oparł o przepisy prawa unijnego i krajowego, jak również orzeczenia Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W myśl art. 41 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Sąd Najwyższy w postanowieniu z 13 października 2021 r., sygn. akt II KO 30/21, podniósł, że wyłączenie sędziego zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. powinno nastąpić nie tylko w sytuacji, gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, iż mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas, gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i uznania, że skład orzekający z udziałem sędziego nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą. Taka właśnie sytuacja zaistniała w rozpoznawanej sprawie.

Niewątpliwie bowiem okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego przez R.W., w następstwie brania udziału w postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. prowadziłyby, gdyby sędzia ten zasiadał w składzie rozstrzygającym sprawę, do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), w konsekwencji do uznania, że sąd z jego udziałem będzie sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Stanowisko to wynika z analizy dotychczasowego orzecznictwa Europejskiego

Trybunału Praw Człowieka (por. orzeczenia ETPC w sprawach: Reczkowicz przeciwko Polsce, skarga 43447/19, Dolińska - Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, skarga 49868/19 oraz Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga 1469/20) i Sądu Najwyższego (por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. BSA I-4110-1/2020; uchwała Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 września 2021 r., I KZ 29/21; 13 października 2021 r., II KO 30/21; 28 września 2022 r., IV KK 333/22; 27 lutego 2023 r., II KB 10/22). Z uwagi na to, że szerokie uzasadnienie w tym przedmiocie zawarto w pisemnych motywach przywołanych orzeczeń, ponowne przytaczanie tej argumentacji nie jest konieczne w sytuacji, w której Sąd Najwyższy rozpoznający wniosek w całości argumenty te aprobuje.

Trzeba też mieć na uwadze fakt, że sędzia Sądu Najwyższego R.W. został pierwotnie powołany na stanowisko sędziego w Izbie Dyscyplinarnej, która była organem powiązanym administracyjnie z Sądem Najwyższym, jednak sama nie miała statusu sądu w rozumieniu konstytucyjnym (por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA 1-4110-1/2020; uchwała składu siedmiu sędziów SN z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22). Zależność od władzy politycznej tego organu budziła bowiem zastrzeżenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, co w jego ocenie mogło powodować także w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niezawisłości i bezstronności tej Izby. W rezultacie Trybunał uznał, że Izba Dyscyplinarna nie jest sądem w rozumieniu prawa europejskiego (por. wyrok TSUE z 15 lipca 2021 r., C-791/19).

W zaistniałej sytuacji konieczne było wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego R.W. od rozpoznania sprawy V KK 118/25 (KRI 1156), bowiem nie ulega wątpliwości, że niezależnie od subiektywnego nastawienia sędziego, zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, iż w odbiorze zewnętrznym będzie on uznany za sędziego niedającego gwarancji bezstronnego rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego S.S.

Jednocześnie należy zasignalizować, że do tego wniosku nie może mieć zastosowania uchwała Sądu Najwyższego z 10 października 2024 r. - zasada prawna, III CZP 44/23, z której wynika, iż żądanie sędziego lub wniosek o

wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy oparte wyłącznie na okolicznościach towarzyszących powołaniu tego sędziego nie wywołuje skutków prawnych. Została ona bowiem wydana przez sędziów powołanych w tej samej wadliwej procedurze i jest odpowiedzią na pytanie prawne składu sędziów także powołanych w wadliwej procedurze.

Ponadto, trzeba zaznaczyć, że uchwała ta nie może przełamać zasady dotyczącej skutków orzekania przez sędziów SN powołanych przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), wyrażonej w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r.

[WB]

[a.ł]